

פיצול האישיות
של התקשורת
עמ' 9

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדן

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 40 / 18 באוקטובר 2023

ההפיכה ממשיכה בחסות המלחמה

מישהו יכול לכתוב משהו על איראן?

"המדינה פרסמה היום מכרז, שמופנה לגופים פרטיים, ובו הם מתבקשים להגיש הצעות מחיר לסקירה דחופה של הקשרים בין איראן לבין החמאס בנושאים כמו: עדויות להעברת אמל"ח, קשרים בין הנהגות איראן וחמאס, פעילות משותפת ברשתות החברתיות ועוד. רציתם מדינה שמפריטה את עצמה לדעת? שמזלזלת בגורמי המקצוע הממשלתיים?"

רשומה בפייסבוק של ד"ר יובל לבנת, מנכ"ל מרכז אדוה

מכתבים למערכת

הקונספציה שקרסה

כל אחד מאיתנו מכיר מישהו שנפגע, נחטף או שזה מה שקרה לקרובי משפחה שלו או שלה. קשה לדבר עכשיו על המדיניות הישראלית ברקע התמונות המחרדות של החטופים בעזה. קשה, אבל הכרחי. המחדל הזה לא התרחש בחלל ריק. זה מחדל אסטרטגי, שנבע מתפיסת המציאות הביטחונית שלנו ומהאופן שבו ישראל פיזרה את הכוחות שלה.

עובדה: בגדה הוצבו, נכון לספטמבר, 22 גדודים יחד עם יחידות נוספות. שלושה גדודים נשלחו לאבטח תפילה בקבר יוסף. בחברון, 600 עד 800 חיילים מגנים בקביעות על כ-800 מתנחלים. כוחות נשלחים לאבטח מאחזים שהמדינה עצמה מגדירה כבלתי חוקיים. בחווארה, השבוע, נשלחו חיילים לאבטח סוכה של ח"כ סוכות מ"הציונות הדתית".

אם תהיתם איפה הייתה אוגדת עזה, עולה מדיווחים שחלקה הועבר לחווארה. שנים מוכרים לנו שההתנחלויות משרתות את הביטחון אבל האמת היא שכוחות הביטחון הם שמשרתים אותן. ישראל השתעבדה לשמירה על עשרות גבולות קטנים - התנחלויות, מאחזים, חוות. שלחנו חיילים לרדוף אחרי ילדים בחברון ולאבטח תפילות בהר עיבל.

אנשים נצורים בבתיים בעוטף במשך שעות, מקלידים באימה שפולשים מציתים להם את הבית. שעות אנשים מחכים לסיוע שלא מגיע כי כולו הוקדש להגנה על חוות של נערי גבעות או הורדת דגלים בחווארה. עשרות חטופים, אלוהים יודע כמה מתים, והצבא משועבד לפנטזיה משיחית.

אפילו עכשיו, בשיא המשבר, כשישראלים עדיין לכודים בממ"דים, יש אנשים שמסתכלים על הטרגדיה הזו ורואים הזדמנות. לא אכפת להם להעסיק את הצבא והמשטרה בפרעות שלהם, כי הן חשובות יותר מחיי אדם.

יהיה בסדר היא המדיניות הביטחונית שלנו. ננהל את הסכסוך. נתעקש על מדיניות של סבבי לחימה מול עזה. נעשה שלום עם סעודיה ונתעלם מהאש שמתחת לבית כי "ראש העיר רמאללה לא יקבע". נשלח חיילים לאבטח תפילות באמצע שכם כי עלא באב אללה. זו המדיניות ואלה התוצאות.

הקונספציה הזו שקורסת עכשיו ברעש גדול החזיקה עד היום פשוט כי אף ממשלה לא העזה לאתגר אותה שנים. אי אפשר להגן גם על הגבול של עשרות התנחלויות ומאחזים, גם על כל תמונת יח"צ של יוסי דגן וצבי סוכות, וגם על ישראל עצמה. ממשלה ללא גבול הפקירה את אזרחי ישראל. לראות את תמונות השבויים, את זרם הפצועים. הלב נשבר.

אבנר גבריהו, מנכ"ל שוברים שתיקה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

לא צריך ועדת חקירה למחדל, עכשיו הכל ברור

עו"ד שי גלילי, מבקר הפנים של מפלגת הליכוד, הוזמן כאורח לפאנל בערוץ 14 שעסק במלחמת חרבות ברזל, ודיבר בחריפות נגד השמאל הישראלי. גלילי טען באולפן: "הסיבה העיקרית שהגענו למצב הזה, היא פשעי אוסלו. במשך כל השנים אמרו נביאי השקר הזה שנסיגה תביא שלום, אם רק ניתן להם כלכלה - הם יעזבו אותנו בשקט, שאיפוק נחשב פתרון ככוח, שכל מי שמתנגד לנסיגה הוא פחדן שלום. כל הסיסמאות האלו נטמעו כאן וגידלו דור שלם של אנשים שהתחילו להאמין להם. הסרטן השמאלני משתק את המערכות של הגוף, זה נהיה נורמלי המצב הזה".

ישראל היום, 10.10

שרת ההסברה לשעבר מסבירה שאנו בימים טובים

"אנחנו כרגע בימים טובים, העולם איתנו".

שרת ההסברה לשעבר גלית דיסטל אטבריאן, חדשות 12, 10.10

אנטי-אימפריאליסט נולד

"ראוי להפנים את העובדה שההפיכה המשטרית ומצב הפלסטינים לא באמת מעניינים את האמריקאים. הם הרי קיימו יחסים טובים גם עם דיקטטורות אכזריות. ישראל חשובה לארה"ב רק כי אנחנו משמשים כבסיס פרו-אמריקאי יציב במזרח התיכון. הרי גם עכשיו, בעיצומה של ההפיכה המשטרית, ישראל ממשיכה לספק לארה"ב שירותים צבאיים ומודיעיניים. לא רבים יודעים שארה"ב מחזיקה בנגב מחסני חירום וגם תחנת מכ"ם גדולה. כלומר, בידינו איננו מזוכיסט, גם לא נוצרי אדוק וגם לא קשיש מפוזר. הוא פעל על פי האינטרס האמריקאי כאשר חילק לביבי את התופנים. הוא עשה זאת כדי לחזק את הבסיס האמריקאי ששמו ישראל, כדי להשיג ברית אמריקאית סעודית וכדי לבסס נורמליזציה בין ישראל לסעודיה, כך שהסעודים יתרחקו מסין, רוסיה ואיראן".

נחמיה שטרסלר, "הארץ", 3.10

אור לגויים? חושך ליהודים! / א'

"הרב הראשי הספרדי, יצחק יוסף, אמר אתמול (שבת) בשיעור השבועי שהעביר כי 'אדם שאוכל לא כשר - המוח שלו נהיה מטומטם. קשה לו לתפוס דברים, הוא לא קולט'".

מוון אזולאי, "ווינט", 1.10

אור לגויים? חושך ליהודים! / ב'

"פעיל הימין אלישע ירד פרסם פוסט ציון שבו הצדיק אירוע שבמהלכו ירקו יהודים על קבוצה של נוצרים בעיר העתיקה בירושלים. מתיעוד שהופץ ברשת נראים יהודים חרדים האוחזים לולבים בידיהם לרגל חג סוכות כשהם יורקים לעבר צליינים בעיר. ירד טען כי הרב קוק גיבה מעשים דומים. 'זמן טוב להוכיח שהמנהג לירוק ליד כמרים או כנסיות הוא מנהג יהודי עתיק ורב שנים'".

מערכת "זואלה", 3.10

השר בן גביר בעת חלוקת כלי נשק בהתנחלות החרדית אלעה, 16 באוקטובר 2023 (צילום: המשרד לביטחון לאומי)

ההפיכה המשטרית: קדימה צעד

השאלה איננה משפטית בלבד. עם ההתקפה הרצחנית של החמאס על יישובי עוטף עזה וההפצצות ברצועה, נפרצו כל הסכרים: גזענים, מתנחלים, דתיים-משיחיים ודומיהם פתחו במתקפה משולבת בכמה חזיתות. בן גביר החל לחלק נשק לכל דכפין. על פי תוכניתו, יחולקו כ-10 אלפים רובים. על פי הודעת משרדו, השר בן גביר השתתף בחלוקת נשק לחרדים בעיר אלעד. בן גביר הכריז בהודמנות זו: "נמשיך לחמש ולחלק נשק בערים נוספות בימים הקרובים - גם בפריפריה ובערים המעורבות, וזאת נוסף לכניסת מאות אלפי אזרחי ישראל למעגל הזכאים לנשק פרטי". בשיחה עם כתב ערוץ 13 (16.10) הדגיש בן גביר כי זה "השלב הראשון להקמת המשמר הלאומי" - המיליציה הפרטית בראשותו שיעדה: רדיפת האזרחים הערבים.

רצח והשתלטות על קרקעות

עם פרוץ הלחימה ב-7 באוקטובר, יזמו קבוצות מתנחלים מעשי איבה נגד התושבים בשטחי הגדה המערבית הכבושים. במסגרתם הם רצחו תושבים פלסטינים, הציתו מבנים, שדות וכלי רכב, גירשו קהילות ממקומות יישוביהן והשתלטו על קרקעות. על פי ארגון "יש דין", במהלך עשרת הימים הראשונים של המלחמה נרצחו בגדה 56 פלסטינים בידי מתנחלים וחילי כוחות הכיבוש.

"הימין המתנחלי מנסה בחסות הצבא להצית את הגדה ולפתוח חזית נוספת. מה שכולנו חווים כמשבר לאומי, טרגדיה שממדיה בלתי נתפסים ואבל משתק וחונק הוא עבורם שעת כושר למימוש חזון 'תוכנית ההכרעה' של שר האוצר והשר במשרד הביטחון בצלאל סמוטריץ'. הסיטוט שלנו הוא הפנטזיה שלהם", סיכמו ב"בצלם".

כמו כן, עוד בטרם הותקנו תקנות קרעי, נפתח ציד מכשפות בהשכלה הגבוהה בניצוחם של התאחדות הסטודנטים הארצית והארגון הפשיסטי "אם תרצו". מטרתו - להשתיק קולות ביקורתיים, בייחוד של סטודנטים ערבים ושל מרצים (ר' בהרחבה מאמר בעמ' 8).

השילוב הקטלני שתואר לעיל הוא קדימון למחאה ההמונית והקולנית שתפרוץ ברחבי הארץ עם שוך הקרבות וסיום מעשי הטבח. יש לזכור שממשלת הימין הקיצוני והעומד בראשה לא הולכים לשום מקום. צריך להוביל אותם החוצה.

שמואל אורניץ'

ממשלת הימין הקיצוני המורחבת יצאה לדרך בשבוע שעבר (12.10), בתמיכתם של 66 חברי כנסת מול ארבעה מתנגדים - חברי סיעת חד"ש-תע"ל. השרים החדשים בממשלת החירום, שהושבעו במליאת הכנסת, הם חברי סיעת המחנה הממלכתי: בני גנץ, גדי איזנקוט, גדעון סער, חילי טרופר ויפעת שאשא-ביטון.

השר ללא תיק גנץ הצהיר לפני השבעתו, כי מפלגתו הצטרפה לממשלת נתניהו "רק בזמן מלחמה" ובתנאי ש"לא תקודם הרפורמה המשפטית". קרי: "תרומתו" של המחנה הממלכתי למאבק הממושך נגד ההפיכה המשטרית היא חיזוק ממשלת נתניהו-בן גביר.

חשוב להדגיש, שההפיכה המשטרית איננה רק חקיקת הרפורמה. ההפיכה המשטרית פירושה פשיזציה, הנמשכת גם בימי המלחמה. לא חלפו שלוש יממות מהקמת "ממשלת חירום", ושר התקשורת שלמה קרעי (הליכוד) הודיע על יוזמתו להתקין תקנות לשעת חירום שבמסגרתן הוא יוסמך, בהיוועצות בשר לביטחון לאומי (בן גביר), להורות למשטרה לעצור אזרחים או לתפוס רכוש - ככל שהוא שוכנע כי אותם אזרחים הפיצו ידיעות שיש בהן כדי "לפגוע במורל הלאומי" או "שימשו בסיס לתעמולת אויב" (ר' גם מאמר בעמ' 9).

כוח עצום לממשלה בעת מצב חירום

התקנות המוצעות יעניקו לקרעי, בהתייעצות עם השר והדמוקרט הידוע איתמר בן גביר, שליטה מלאה בתקשורת בתחומי ישראל. כל מה שהשר קרעי פעל להשיג באמצעות תזכיר חוק התקשורת השנוי במחלוקת, אותו החל לקדם לפני המלחמה - יושג עתה בתקנות שעת חירום, שלהתקנתן אין לממשלה צורך באישור הכנסת.

ישראל, חשוב להדגיש, מצויה ב"מצב חירום" ברציפות זה 75 שנה, מאז הוכרז. אגב, הראשונים להכריז בארץ על "מצב החירום" היו השלטונות הקולוניאליים הבריטיים, שעשו זאת כבר ב-1946.

לדברי הפרשן המשפטי של "דה מרקר", עידו באום (16.10), "הממשלה היא ממשלת חירום ואחדות - אבל שרי קואליציית נתניהו בתוכה ממשיכים לפעול כאילו מדובר בממשלת הפיכה משטרית אנטי-דמוקרטית. הבעיה היא שבעת מלחמה יש לממשלה כוח עצום, כמעט נטול רסן. כמעט כל הבלמים והאיזונים שהממשלה ניסתה לרסק במשך 40 שבועות של הפיכה משטרית - לא קיימים".

רשתות השיווק מעלות מחירים בצל המלחמה המדינה בנסיגה ותאוות הבצע של ראשי המשק מחמירה

למעשה מנצלות הנהלות הרשתות את הדכדוך ואת הצורך הבסיסי של הצרכנים במוצרי מזון. אין מדובר בחוסר מוסריות, שכן מוסריות איננה נמצאת בתחום הכלכלה. עבור רשתות השיווק המלחמה היא הזדמנות (כמו כל הזדמנות אחרת) להגדיל את רווחיהן.

מצב המלחמה והגיוס הכללי שהוכרז גרמו למחסור בנהגים וקשיי אספקה. זאת נוסף לצורך לספק מזון ומצרכים בסיסיים לתושבי הדרום, שהיו נצורים במשך שעות בבתיהם ללא כל אפשרות לצאת ולהצטייד במזון ושתייה. מבחינת הרשתות, אלפי פצועים ומאות הרוגים אינם סיבה מספיק טובה להוריד מחירים או להשאיר את המחירים, שהם כידוע גבוהים, כפי שהם. המחדל הכלכלי של נתניהו איננו שונה מהמחדל הביטחוני: בשני המקרים הציבור הוא שמשלם את המחיר.

הממשלה נוכח-נפקדת

התרומות הנאספות במערך התרומות האזרחי נשלחות ברובן לחיילים הנמצאים בשטחי הכינוס בעוטף עזה ובדרום וכמעט שאינן מגיעות לתושבי הדרום. הממשלה אינה מסייעת לתושבי הדרום במזון ובמצרכי בסיס. היא מותירה את הדאגה לסיוע בידי אזרחים ממרכז הארץ ובידי ארגוני המחאה שגילו יוזמה ודואגים לנושא. הממשלה נוכח-נפקדת גם בתחום הזה, כפי שהיא הייתה בעת התקיפה על יישובי העוטף.

אפשר להעריך, או לנבא, כי ארגוני המחאה ישקלו להקים בשלב מסוים מערך מכירת מוצרי בסיס ומזון מסובסד לתושבי הדרום ואולי גם באזורים אחרים. שמונה חודשים נמשכה המחאה, אך במשך שנים התרגל הציבור לדאוג לעצמו ולא לדרוש מהממשלה ביטחון או הטלת פיקוח על מחירי מוצרי המזון הבסיסיים. העלאת מחירי המזון ומוצרי הבסיס בידי רשתות השיווק היא צעד אחד יותר מדי. צעד זה חשף את תאוות הבצע הבלתי נשלטת של ראשי המשק שרוצים עוד ועוד גם כאשר אנשים סופרים את מתייהם ואבלים על כל ההרוגים שנשבחו. המחדל הצבאי הגדול ביותר בתולדות המדינה רשום על מצחה של ממשלת נתניהו-בן-גביר. אך גם הדרדרות המצב הכלכלי והפגיעה במשק, שאת מחירן נשלם בשנים הקרובות, רשומות על שמם.

זוהר אלון

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

רשתות השיווק הגדולות: רמי לוי, יוחננוף, אושר וקארפור הצרפתית מנצלות את הבלבול והכאב של הצרכנים הישראלים עד תום וסוחטות כל שקל שניתן. בנושא הזה בלט במיוחד איש הימין רמי לוי, אשר הוציא קריאה פטריוטית נרגשת לעוקביו באינסטגרם להגיע ולהתנדב בחנויותיו, משל היה מדובר במערך תרומות אזרחי שהוקם להענקת סיוע לתושבי הדרום.

מאז החלה המלחמה, נרשמות העלאות מחירים ברשתות הגדולות בצד ביטול של מבצעים. כפי שדווחה ליאת רון באתר "וואלה", רשת יוחננוף ביצעה את ההעלאה הגדולה ביותר במחירי המוצרים מאז החלה המלחמה: 10.25%. ברשת רמי לוי שיווק השקמה העלו את מחירי המוצרים ב-10 אחוזים בקירוב. העלאות מחירים נרשמו במוצרים: קפה, דגני בוקר, שתייה קלה, מלח, סוכר חום, ירקות קפואים ועוד.

יש להזכיר כי לאורך החודשים האחרונים העלו רשתות השיווק מחירים שוב ושוב. כמוהם פעלו גם היבואנים הגדולים כמו שסטוביץ' ודיפלומט. משפיען הרשת יבגני זרובינסקי פרסם ברשתות החברתיות תלונה של צרכנית בסניף שופרסל בקריית ביאליק לגבי העלאת מחירי השקיות הרב פעמיות. הסרטון זכה באלפי צפיות ושיתופים. הצרכנית קראה לציבור עוקביה להחרים את סניפי שופרסל.

הרשתות הגדולות מתרצות את העלאות המחירים בסיום מבצעי חודש ספטמבר. לטענתן ישנם מבצעים חדשים. אך

רק סיעת חד"ש-תע"ל התנגדה

לממשלת חירום ימנית

ממשלת ימין קיצוני מורחבת יצאה לדרך בחמישי, 12.10, ברוב של 66 תומכים מול ארבעה מתנגדים – חברי סיעת חד"ש-תע"ל. השרים שנוספו לממשלת החירום: בני גנץ, גדי איזנקוט, גדעון סער, חילי טרופר ויפעת שאשא-ביטון, כולם מסייעת המחנה הממלכתי, הושבעו. כן הושבע אריאל בוסו מש"ס לשר הבריאות. גנץ אמר בעת שנשבע אמונים: "אנחנו נעשה, האויב ישמע".

בדיון במליאת הכנסת בעקבות ההודעה אמר ח"כ איימן עודה: "הלב שלי קרוע. ליבי עם המשפחות. חברים אישיים שלי נהרגו ומשפחות שאיבדו את בניהם. אין שום דבר בעולם שמצדיק פגיעה בחפים מפשע. אין שום דבר שמצדיק פגיעה באזרחים. תמיד התנגדתי ואמשיך להתנגד, ברמ"ח איברי, לפגיעה באזרחים. צריך להוציא את כל האזרחים ממעגל האימה. אני רוצה להביע הערכה עמוקה לאזרחי המדינה, יהודים וערבים כאחד, על התנהגותם האחראית למופת. אני מוקיר את האחריות שלהם".

בהמשך סיפר עודה כי הוא מכיר כמה מהנרצחים בעוטף עזה: "משפחות איבדו את היקר מכול, איבדו את בניהן. לבי עם משפחות אלה. יציתי קשר עם כל המשפחות שאני מכיר והאזנתי לכאבן. אין דבר בעולם, גם לא הכיבוש הארוך, המצדיק פגיעה בחפים מפשע. אני רוצה להביע הערכה רבה לאנשי צוותי הרפואה היהודים והערבים. ברגע זה הם עובדים יחד למרות הכול. זו הדרך הנכונה".

כאשר בהמשך דבריו מתח עודה ביקורת על התגובה וההרסנית של צה"ל ברצועת עזה, משום שבמהלכה נהרגים גם חפים מפשע, התפרצו חברי כנסת מהימין הקיצוני לדבריו.

אין הגנה, אין מקלטים, ואפילו אין אזעקות תושבי הכפרים הלא מוכרים הופקרו לגורלם

לכן הם מהססים לבנות אותם מחדש. מציאות זו אינה יד הגורל. היא פרי מדיניות מכוונת של ממשלות ישראל. אולי לאחר המלחמה יתנו לבדואים פיצוי כספי, אבל ספק רב שיאפשרו להם לבנות בתים חדשים.

מה ניתן לעשות כדי לשפר את מצבם?

גם אם יצליחו להביא להם מיגונית, המדינה תפקיע אותה. לכן אנחנו חוזרים לנושא הבסיסי: חיוני להכיר ביישובים הלא מוכרים. אבל כל עוד שלא הושג פתרון קבע, צריך להכיר, ולו זמנית, ביישובים אלה ולא להרוס שם בתים. הרי גם כאשר יש תוכניות בניה מאושרות, חולפות שנים עד שנבנה יישוב חדש. כאם המבנה בכפר הלא מוכר אינו חוקי, אז אני מצפה מהמדינה שתמצא דרך שהמבנה יהיה חוקי במקום להרוס אותו. הכרה זמנית תאפשר להציב ביישוב הלא מוכר מרפאה ומיגונית ובכך תציל חיים.

האם אתם מקבלים תמיכה מארגוני חברה אזרחית?

כן. אנחנו מקבלים תרומות מאזרחים ומעמותות. הקרן החדשה לישראל, למשל, עזרה עם מענקי חירום. מבחינת תמיכה ציבורית אני סבור שהמצב טוב. לא ידוע לי שהועברה תמיכה ממשלתית.

רשימת שותפות ממשיכה לפעול בימים אלה?

אנחנו בשותפות ספגנו מכה קשה מאוד. אנחנו מנסים לשמור על הרשימה. חברי שותפות ממשיכים להיות פעילים גם בימים קשים אלה. מפחידה אותנו ההסתה נגדנו. לכן פנינו לראש העיר באר שבע בבקשה לדיון דחוף בנושא. אנו חוששים מחלוקת הנשק המוצעת, כמו גם מדברי נאצה שמפרסמים גורמי ימין קיצוניים. ההסתה עלולה לפגוע במרקם היחסים בין יהודים לערבים בבאר שבע וכמובן לפגוע בשותפות.

אני חושש שאזרחים יהודים רבים ייסחפו עקב ההסתה. לכן חשוב להדגיש: אין תחליף לשותפות. כשהמלחמה תגמר, אנחנו נמשיך לחיות יחד, לעבוד יחד ולתפקד יחד.

מהי התגובה הנדרשת להסתה?

סתירת פיות לא תפתור שום בעיה; היא רק תחריף את תחושות תסכול. יש להבחין בין חופש הביטוי, עליו צריך לשמור מכל משמר, לקריאות הסתה. הפגיעה בחופש הביטוי כבר קשה מאוד. אני עד למקרים של מעצרים בגלל אמירות בנאליות.

ההסתה היא מכוונת. ישנם אלה שרודפים סטודנטים, אחרים רודפים אנשים שעובדים איתם. קשה לשכנע בימים כאלה שהנפת דגל פלסטיני או קריאות סולידריות עם תושבי עזה אינן תמיכה בטרור. החשש שלי הוא שיהפכו את האוכלוסייה הערבית שעיר לעזאזל, מושא להתקפות, גידופים ופגיעה פיסית.

לכן, חשוב מאוד להיות זהירים בהתבטאויות שלנו בימים אלה. מפלס החשדנות גבוה מאוד וחיוני לפעול כדי להוריד אותו. עלינו להשמיע קול ברור שפוי ואנושי, לחשב את צעדינו ולהניח לרגשות ככל שאפשר. המראות מעזה ומהעוטף קשים מאוד. למרות זאת, עלינו להפעיל את ההיגיון וככל שניתן למנוע עימותים.

דויד מרגלית

נפילת רקטה בכוחלה, 7.10 (צילום: המועצה האזורית לכפרים הלא מוכרים בנגב)

מערכת 'זו הדרך' קיימה השבוע ראיון עם עו"ד שחדה אבן ברי על מצבם של תושבי הכפרים הלא מוכרים בנגב. שחדה הוא פעיל ותיק, סגן יו"ר חד"ש וממובילי רשימת "שותפות" למועצת העיר באר שבע.

מה מצב תושבי הכפרים הלא מוכרים במלחמה?

מאה אלף הבדואים בכפרים הלא מוכרים הופקרו. עשרה בדואים נהרגו מתחילת המלחמה מנפילת רקטה, ביניהם ילדים ואימהות, ועוד רבים נטבחו בעוטף. מצבם לא מעניין כמעט איש, אולי להוציא קוראי 'זו הדרך'. לא רק שהם סובלים מעוני, הם גם סובלים מחוסר הגנה ומהיעדר ביטחון. זה סבל ממושך, הוא לא התחיל היום. אי אפשר לדבר על היעדר הביטחון בכפרים הלא מוכרים בלי להתייחס לאפליה הממסדית השיטתית.

המדינה הפקירה את הבדואים לגורלם בכל מה שקשור להגנה. גם המערכת הצבאית הפקירה אותה. כלום ישנה מדינה בעולם שלא מספקת הגנה צבאית לאזרחיה. מבחינת הצבא והמדינה, שטחי הכפרים הלא מוכרים בנגב נחשבים שטח פתוח. לכן, כיפת ברזל לא מתפקדת שם, אזעקות לא מופעלות, ואין מקלטים או מיגוניות. תוקפים את המדינה בנגב והמדינה אומרת שעל אזור הבדואים אינה מגינה. היום (17.10), אחרי מאבק ארוך, התבררנו כי האפליקציות שמתריעות על אזעקות יתריעו גם בתחומי הכפרים הלא מוכרים. זה מקומם שרק אחרי שאזרחים נהרגו נזכרו להתקין אזעקות, אבל העיקר שזה קרה.

מיגוניות, שאינן אלא צינורות בטון המשמשים מרחב מוגן נייד, יכולות להציל חיים, אבל גם אותן המדינה לא מספקת. כדי להציב מיגונית צריך היתרים. אבל מאחר שהמדינה מגדירה את השטחים בהם מתגוררים הבדואים שטחים פתוחים ולא אזורים מיושבים, אין היתרים.

בדואים שבתם הדל נהרס מטיל, למעשה נענשים פעמיים: פעם כאשר הטיל הורס להם את הבית; ופעם כאשר בן גביר הורס להם את הבית. אלה שצריכים לבנות מחדש את בתיהם עקב פגיעת רקטה, חוששים שיאשימו אותם בבניה לא חוקית.

מתנחלים וחיילים תוקפים פלסטינים בתוך הכפר בורין ביום שישי, 13.10 (צילום: יש דין)

הטיהור האתני בגדה הואץ בחסות המלחמה

למוערג'את. בכך הגיע מספרם של הכפרים הפלסטיניים שתושביהם גורשו בשנה האחרונה לשישה. לפי הערכת משרד האו"ם לתיאום סיוע הומניטרי, שפורסמה בספטמבר, 1,105 רועים – כ-12% מכלל אוכלוסיית הרועים בגדה המערבית – נטשו את מקום מושבם בשנה האחרונה. בשבוע שחלף הקצב אפילו הואץ.

תוכנית סדורה של המתנחלים

פעילים ישראלים נאבקו לצד התושבים הפלסטיניים נגד הגירוש, אך ללא הצלחה. הרב אריק אשרמן, פעיל שלום ישראלי ששהה בעין רשאש כדי להגן על הקהילה, נעצר בשבוע שעבר והורחק מהגדה המערבית. פעילים ישראלים אחרים ששהו בעין רשאש העידו, כי כמה מתנחלים שתקפו את הקהילה לבשו מדים חלקיים של צה"ל ונשאו כלי נשק צבאיים. יתר על כן, הצבא סייע למאמצי הגירוש בחסימת הדרך לעין רשאש, אף שלא היה בכך שום צורך ביטחוני. החסימה החמירה את מצבם ההומניטרי של התושבים, משום שלא אפשרה אספקת מזון ומים או סיוע מצד פעילים נגד הגירוש. פעילים ישראלים שנכחו במקום בעת התקפת המתנחלים צילמו אותה והזעיקו את כוחות הביטחון, אך המתנחלים הכו אותם ולקחו מהם את הטלפונים. כמה שעות לאחר תחילת ההתקפה הגיע למקום סיור צבאי, אך החיילים לא סייעו לפעילים המותקפים ואפשרו למתנחלים להמשיך בפשיעה. שני פעילים פלסטינים שהיו במקום הוכו והוחזקו שעות בידי הצבא. לאחר שחרורם נזקקו לטיפול רפואי בבית חולים.

לדברי פרופ' גדי אלגזי, בהתקפות המתנחלים ישנו היגיון גיאוגרפי: "אפשר להבחין בבירור בריכוז של ההתקפות על כפרים פלסטיניים שנמצאים על הדרך החוצה את הגדה המערבית ממערב למזרח – ממובלעת אריאל אל בקעת הירדן: יאסוף, איסכאכא, יתמא, קריות, ג'אלוד, קוסרה, יאנון, והכפר הפצוע דומא, מקום ההתנקשות במשפחת דואבשה. גירוש תושבי הכפרים האלה הוא יעד אסטרטגי של המתנחלים. שעליהם מגן הצבא אשר אותו מפעילה המדינה. ההתנחלויות, 'המאחזים' והטרור הנמשך הם חלק ממהלך ההתנחלות. כן, גם זו מלחמה, והיא נמשכת כל הזמן, כל יום, בלי לעורר תשומת לב ציבורית. נסו לחשוב על בולדוזרים וטנקים כשתי צורות שלה. תהליך ההתנחלות הוא מלחמה חברתית מתמדת, שהאכזריות שלה בלתי נתפסת."

אסף טלגם

54 פלסטינים נהרגו בגדה המערבית הכבושה מאז פרוץ המלחמה בדרום הארץ – כך דיווח משרד הבריאות הפלסטיני (15.10). 1,100 פלסטינים נפצעו בהתנכלויות אלימות של מתנחלים ברחבי הגדה. מדובר בעשרות מקרים של אלימות קשה ומכוונת. ההתקפות מתרחשות בתוך הכפרים הפלסטיניים, באדמותיהם החקלאיות או בכבישים הסמוכים להן. המתנחלים יורים ירי חי במטרה לפצוע או להרוג, מציתים בתים, גונבים ומשחיתים רכוש ועצים. רבות מההתקפות מלוות בחיילים, העומדים מנגד ולעתים אף מסייעים למתנחלים. יצוין כי מאז פרוץ הלחימה בדרום חסם הצבא כניסות ויציאות של ערים וכפרים פלסטיניים רבים, ובמרבית הצירים הראשיים בגדה המערבית מאפשר השלטון הצבאי נסיעה של מתנחלים בלבד.

ארגון יש דין, העוקב אחר מתקפות המתנחלים, מסר: "בחסות המלחמה והזוועות בדרום ורחוק מהעין הציבורית – חיילים ומתנחלים ישראלים פועלים באלימות קטלנית נגד פלסטינים בגדה המערבית. מציאות זו, הקשורה קשר הדוק לכל המתרחש בימים האחרונים, היא מציאות של טרור מתנחלים, שאיבדו כל רסן, המבצעים מעשי נקמה נגד פלסטינים, משתוללים, מתסיסים ומבעירים את השטח כולו בתקופה כה רגישה. ישנן עדויות לגבי חיילים אשר אינם עוצרים את אלימות המתנחלים, מאפשרים לה להתקיים באין מפריע ואף מצטרפים אליה. אנחנו מתריעים כי זו סיטואציה שעלולה להוביל לנפגעים רבים ולהתלקחות כללית ומזכירים, כי חובתו של הצבא לשמור על שלומם של האזרחים הפלסטינים בגדה המערבית."

במכתב לאלוף פיקוד מרכז ולמפקד המשטרה בגדה המערבית כתב יש דין: "הגדה המערבית הפכה מערב פרוץ מופקר לחלוטין. מתנחלים יכולים לעשות ככל העולה על רוחם לפלסטינים מבלי להתקל בשום התנגדות מצד הרשויות. הדרך פתוחה בפניהם לבצע את זממם בפלסטינים ואף חימשו אותם בנשקים שמסייעים להם במטרתם זו. תושבי הכפרים מבוועתים מפלישות של מתנחלים חמושים בליווי חיילים, והמסיק מופרע באופן תדיר. הכל מותר בחסות המלחמה."

מטרתן של התקפות המתנחלים היא לגרש קהילות פלסטיניות מאדמתן. בשבוע שעבר הן נחלו בכך הצלחה ניכרת. מאז החלה המלחמה נאלצו עשרות משפחות פלסטיניות לנטוש את כפריהן בעקבות טרור המתנחלים. ננטשו הקהילות ואדי א-סיק ועין רשאש, וסכנה נשקפת גם

קריאה: להפסיק את הפגיעה בחפים מפשע

ביחד, עיר עמים, עמק שווה, פורום המשפחות השכולות הישראלי פלסטיני, קול רבני לזכויות אדם, רופאים לזכויות אדם, שוברים שתיקה ותורת צדק.

נתניהו מוביל אותנו בדרך ללא מוצא; עליו להתפטר

בשבת של שמחת תורה התרחשה כאן זוועה בקנה מידה בלתי נתפס. ארגון החמאס ביצע טבח באזרחים חפים מפשע, כולל קשישים וילדים, כשהם בבתייהם או במסיבות חג. התמונות שהגיעו מבהילות ומעוררות קבס. זה היה מעשה פשע מחריד של החמאס, פשע נגד האנושות.

במשך שנים ארוכות מתריעים רבים, כי המצב המסוכן והרה האסון של המשך הכיבוש על פשעיו, השליטה בכוח על עם שלם ודחיקתו מאדמתו. אמנם לא שיערנו את הצורה המזוויעה בה הדברים התפרצו, אך הזהרנו מפני הפוטנציאל הנפיץ. ממשלות ישראל לא שעו לאזהרות אלה.

כל ממשלות ישראל בעשורים האחרונים נקטו במדיניות שתכליתה החלשת הרשות הפלסטינית ע"י הימנעות ממשא ומתן איתה. במקביל, יחד עם ההצהרות הנבובות על אודות "מיטוט החמאס", הובילו אותן ממשלות בידועין לחיזוקן של החמאס. הדבר בא לידי ביטוי בצורה ישירה, כאשר אפשרו העברה של כספים להנהגתו; ובצורה עקיפה - באמצעות הפחתת כוחה של הרשות הפלסטינית. הקונספציה השלטת הייתה שקל יותר לשלוט בסכסוך בלי צורך בווייתורים כמו"מ ועם מחיר "סביר" של דם ומשאבים. קונספציה זו קרסה בצורה מזוויעה. השאלה שנותרה היא: מה הלאה?

הקריאות להתפטרות נתניהו חייבות להתבסס לא רק על אי המוכנות המבצעית שגרמה ישירות לזוועה, אלא גם על הדרך המדינית חסרת המוצא בה הוביל במשך שנים רבות מדי את מדינת ישראל.

בינתיים, למרות הקריאות הרבות להתפטרותו של נתניהו, הוא ממשיך להיות ראש הממשלה ומקבל החלטות שחורצות את גורלנו. ככל שיחוש שהלחץ עליו גובר, התנהגותו והחלטותיו עלולות להפוך להפתקניות יותר. במצב המסוכן אליו נקלעה החברה הישראלית, לא ניתן לסמוך על גורמים מקצועיים שימתנו את התנהגותו המופקרת של נתניהו.

כדי למנוע אסון גדול יותר, חייבים למנוע מלחמה אזורית שעלולה לגבות את חייהם של רבים נוספים בכל הצדדים. חייבים למנוע הרג המוני בקרב אזרחי עזה. יש לפעול לשחרור מידי של השבויים המוחזקים בעזה. קשה לחשוב בצלילות על כך בזמנים האלה, אך אין ברירה.

קשה מאוד לחשוב עתה על העתיד: איך מדינת ישראל תמשיך לחיות ולשגשג באזור זה? האם לעולם נהיה על החרב?

חינוי לפנות לערוצים שהזנחנו בעשורים האחרונים כמו חיזוק הכוחות הפרגמטיים שוחרי הפשרה בחברה הפלסטינית. דרושה דינמיקה אחרת, שונה מהותית מאיבה ומלחמה. דרושה דינמיקה של התקרבות גם אם בתהליך איטי וממושך; תהליך של פיוס שבסופו יכון שלום. הרי שלום אפשר וחייבים לעשות עם הפלסטינים, החיים על אותה כבדת ארץ, ולא עם הסעודים או הטורקים.

באשיר כרכבי

החזית לשלום ולשוויון (חד"ש) פרסמה הודעה השבוע (13.10) לפיה הדרישה של ישראל ממיליון פלסטינים להתפנות מצפון רצועת עזה "היא הכנה לביצוע פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות. הפשעים המתועבים שבוצעו בידי החמאס בשבת (7.10) לא יכולים להצדיק פשעים נגד תושבי עזה". חד"ש קוראת "ליהודים ולערבים לא ליפול למלכודת שמקדם השר בן גביר, שמנסה לחרחר אלימות בין ערבים ויהודים. המשיכו לפעול באחריות. אנו קוראים לשמאל בישראל ובעולם להגיד בקול ברור: אין פתרון צבאי לסיכסוך. עצרו את המתקפה על עזה! שלומם של תושבי ישראל ואזרחיה תלוי בשלומם של תושבי השטחים הפלסטיניים הכבושים. רק שלום צודק יביא ביטחון".

ארגוני זכויות אדם פרסמו באותו יום קריאה נגד הפגיעה בחפים מפשע. בהודעה נאמר: "הפשעים המחרידים שביצע החמאס בימים האחרונים נגד אזרחים חפים מפשע, ובהם ילדים, נשים וקשישים, מזעזעים את כולנו. אנחנו מתקשים להתאושש מהמראות ומהקולות. חלקנו היינו בעוטף עזה בגופנו ממש. לרבים מאתנו משפחות, חברים ושותפים לדרך שהיו ועדיין בתוך האימה. כולנו מכירים אנשים שהיו שם ונרצחו, נפצעו או נחטפו. לכולנו ייקח זמן להבין את המשמעויות ואת ההשלכות של ההתקפה הנפשעת של חמאס, שאין ולא תהיה לה כל הצדקה.

לא ליפול לייאוש ורגשות נקם

"לרובנו צוותים משותפים ישראלים ופלסטינים; לחלקנו קרובים ועמיתים בעזה, שחיים כעת תחת מתקפה מתמשכת. ילדים, נשים וקשישים מותקפים ללא הבחנה ואין להם לאן לברוח. עכשיו, בעיקר עכשיו, חייבים להחזיק בעמדה מוסרית ואנושית ולא ליפול לייאוש ולרגשות נקם. האמונה ברוח האדם, בטוב שקיים בו, הכרחית יותר מתמיד. דבר אחד ברור לנו כבר עכשיו: על האנושיות ועל האמונה באדם אנחנו לא נותר, גם בימים אלה, כשזה קשה יותר מתמיד".

עוד נאמר בהודעה: "גם בזמן הנורא הזה, כשבצד הישראלי אנחנו עדיין סופרים את מתינו ודואגים ליקרינו הפצועים, הנעדרים והחטופים בעזה, מוטלות פצצות מהאוויר על בתי מגורים ומוחקות משפחות שלמות. בזמן הנורא הזה אנחנו מבקשים להשמיע קול חזק וברור נגד פגיעה בחפים מפשע. בישראל ובעזה". הארגונים הדגישו, כי "הרג של אזרחים נוספים לא יחזיר את אלה שאבדו. חורבן חסר אבחנה ומצור הפוגע בחפים מפשע לא יובילו לרגיעה, לצדק או לשקט.

מו"מ לשחרור החטופים

"כמי שפועלים למען זכויות אדם ומקדישים לכך את החיים, אנחנו קוראות וקוראים עכשיו להפסיק כל פגיעה בלתי מובחנת בחפים מפשע ובתשתיות אזרחיות. אנו קוראים להיכנס למו"מ ולפעול בכל דרך אפשרית לשחרור החטופים, תוך מתן עדיפות לאזרחים המוחזקים בידי החמאס. זה הדבר האנושי והמעשי ביותר לעשות", הדגישו.

עם הארגונים שחתמו על הקריאה נמנים: אימהות נגד אלימות, אקדמיה לשוויון, איתן-מעכי - משפטניות למען צדק חברתי, אמנסטי אינטרנשיונל ישראל, במקום - מתכננים למען זכויות תכנון, בצלם, גישה, האגודה לזכויות האזרח, הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל, הורים נגד מעצרי ילדים, המוקד להגנת הפרט, זזים - קהילה פועלת, חקל: ברית להגנה על זכויות אדם, יש גבול, יש דין, לוחמים לשלום, מחזקים, מחסום-ווטש, מכון עקבות, נשים עושות שלום, עומדים

עשרות סטודנטים ומרצים הושעו ממוסדות להשכלה גבוהה בתיווך "תמיכה בטרור"

לעצור את הרדיפה בקמפוסים

החתומים על המכתב להתפטר באופן מידי מתפקידו כסגן רקטור בטענה, כי אין לו עוד אמון בו. אותם מרצים היו יעד לתקיפות ברשתות החברתיות מאז פרסום המכתב.

בהשראת האירועים בחיפה, החל ברשתות החברתיות של כלל הקמפוסים שיח אלים מאוד שהוביל להקמת אותן התארגנויות סטודנטים. שיח נקמני זה תפס תאוצה בין השאר באמצעות איש התקשורת הימני עמית סגל, שר החינוך יואב קיש והתאחדות הסטודנטים הארצית שהחליטה לעזור ביוזמה. השיח הפעיל לחץ גדול מאוד על הנהלות האוניברסיטאות. רבים ממוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ כבר השעו סטודנטים שלהם בעילה של תמיכה בטרור החמאס. עם המוסדות הללו נמנים אוניברסיטת באר-שבע, אוניברסיטת רייכמן, אוניברסיטת אריאל שבשטחים הכבושים, בצלאל, הקרייה האקדמית אונו ומכללת סמי שמעון.

מסע ההסתה מופנה גם כלפי מרצים ומורים במערכת החינוך. מרצים ברחבי הארץ קיבלו הודעות על השעייתם מהעבודה. גם מורים שהביעו התנגדות למלחמה קיבלו הודעות דומות (מנהלת עירוני י"ד יעל איילון, למשל).

ארגוני חברה אזרחית קמו להגנת הסטודנטים הערבים. אקדמיה לשוויון, ארגון של כ-800 מרצים יהודים וערבים המחויבים לשוויון, זכויות וסולידריות בכל המוסדות להשכלה גבוהה, פתחו קו חם לסטודנטים שחווים התעמרות על רקע פוליטי או לאומי. האקדמיה לשוויון פנתה במכתב למל"ג בדרישה שיבלום את ההסתה נגד הסטודנטים הרבים ושיבטיח חופש ביטוי ואקדמי מלא בקמפוסים. מרכז מוסאוא ומרכז עדאלה התגייסו גם הם לעזרת הסטודנטים. חד"ש סטודנטים מפעילה קו חם למען סטודנטים שחווים רדיפה בשל דעותיהם.

הקמפוס כמיקרוקוסמוס של החברה

ישנה סיבה טובה שבגללה ההתקפות על הציבור הפלסטיני ישראלי התחילו בקמפוסים ומתמקדות בהם. הקמפוס הוא מיקרוקוסמוס של החברה הישראלית. הוא המרחב הגדול ביותר במדינה בו אנשים מאוכלוסיות מגוונות נפגשים. ספק אם הייתי מכיר בדרך אחרת רבים שלומדים איתי בקמפוס, כולל חברי בחד"ש סטודנטים. ארגוני ימין, המושכים בחוטי פעילות ההסתה, מנצלים את המרחב ואת המצב החברתי הרגיש, כדי להתסיס איבה בין יהודים וערבים. הם רואים את הקמפוסים כמקום שממנו תתפשט התסיסה הזאת ברחבי הארץ. רק השבוע זרע בן גביר בהלה מפני "שומר חומות 2". בקמפוסים אנחנו קרובים במיוחד לעימותים.

לחד"ש סטודנטים מצפה אפוא שנה מורכבת מאוד, וכל יום שהמלחמה נמשכת נעשית המשימה מורכבת יותר. עלינו להיאבק ללא-לאות בקולות של החוגים הלא סובלניים והאנטי-דמוקרטיים שצומחים בקמפוס. השיח הציבורי מאז שהחלה המלחמה עוין ברובו יוזמות משותפות. כתנועת הסטודנטים היהודית-ערבית הגדולה במדינה, עלינו להראות כי השותפות אכן אפשרית. ניאבק יחד כדי להבליט את המשותף בינינו, את האנושיות שבה לכולנו יש חלק, תוך שמירה על רגישות כלפי האחר. רק קול חזק של שותפות עשוי להציל את החיים המשותפים בקמפוסים.

דויד מרגלית

מאז החלה המלחמה הנוראה בדרום, הפכו האוניברסיטאות מוקד להסתה נגד פלסטינים אזרחי ישראל. סטודנטים יהודים-ימניים התארגנו בקבוצות גדולות במטרה למצוא פוסטים של סטודנטים ערבים בהם מובעת לטענתם תמיכה בטרור. הפוסטים הללו מועברים להנהלת האוניברסיטאות בדרישה שאותם סטודנטים יושעו מהלימודים.

כסטודנט באוניברסיטת תל אביב אני יודע שמרקם החיים המשותפים בה שברירי. הדבר בא לידי ביטוי בדרך כלל סביב טקס יום הנכבה המתקיים מידי שנה בכניסה לאוניברסיטה. אך ההסתה, לה אני עד מאז פרצה המלחמה, היא חמורה הרבה יותר מזו שנוהלה עד כה. סטודנטים ערבים רבים מדווחים כי הם פוחדים לחזור ללמוד.

בשבוע האחרון עקבתי אחרי הפעילות של הסטודנטים הפעילים במעקב. קראתי את הפוסטים שהם העבירו להנהלת האוניברסיטאות. הפוסטים ברובם כלל לא קשורים לפעולות החמאס, אלא מביעים הזדהות עם כאבו של העם הפלסטיני או התנגדות למלחמה. פוסטים שביטאו כאב וצער על תינוקות שמתים בעזה סומנו כ"תומכי טרור". אפילו פוסט שקרא להפסקת הרג של חפים מפשע משני הצדדים סומן ככזה (כנראה בגלל תמונה עם דגל פלסטיני שצורפה לפוסט). אגב, לא משנה אם הפוסט פורסם בזמן המלחמה או לפני, הוא עדיין מסומן כ"תומך בטרור החמאס".

חשוב לציין כי מאחורי התארגנות זו עומדים סטודנטים הפעילים בארגון הימין הפשיסטי "אם תרצו" וגם פעילי ימין שאינם סטודנטים. שנים שארגון זה משקיע תשומת לב רבה בקמפוסים במטרה להתסיס סטודנטים יהודים נגד ערבים. במהלך השנים לא זכו הפרובוקציות שלהם בתמיכה רבה באוניברסיטת תל אביב. אבל הפעם תמיכת סטודנטים בהסתה רחבה מאוד. במסגרת ההתארגנות הם גם אוגרים ושומרים שמות של מאות סטודנטים ערבים. באוניברסיטת תל אביב עצמה "איתרה" ההתארגנות הזאת למעלה מ-300 סטודנטים שלטענתה "תומכים בטרור". המאגר הזה עלול לשמש קנוניות לתקוף אותם סטודנטים ערבים, גם כאשר המוסדות האחראים החליטו שלא לפעול נגדם.

אוניברסיטת חיפה מצטיינת במקרתיזם

צייד המכשפות החל באוניברסיטת חיפה לאחר שהרקטור פרופ' גור אלרואי, החליט (8.10) להשעות מהלימודים ולגרש מהמעונות שני סטודנטים בטענה של תמיכה בטרור ברשתות החברתיות. לסטודנטים המושעים כלל לא נמסר על מה התבססה ההחלטה. הליך ההשעיה נעשה בניגוד לתקנון האוניברסיטה, שכן כלל לא ניתנה לסטודנטים הזדמנות להשמיע את טענותיהם ביחס להחלטה.

קבוצת מרצים מהאוניברסיטה פנו לרקטור בדרישה שיבטל את ההשעיה. במכתבם כתבו המרצים: "בכל מקרה בו מתעורר חשש להפרת תקנון המשמעת, יש לפעול על פי החוק ותקנוני האוניברסיטה באופן שוויוני ותוך מתן משקל ראוי לשיקולים של חופש ביטוי וזכויות אדם ואזרח. שעה שהחברה הישראלית נאבקת על שמירת שלטון החוק והפרדת הרשויות, אנו מקווים שתדע לשמור על עליונות החוק גם באוניברסיטת חיפה". בתגובה תקף הרקטור את המרצים וטען שהם "מנותקים מהמציאות". הוא דרש מאחד המרצים

במלחמה סובלת הטלוויזיה הישראלית מפיצול אישיות מנתניהו אשם למיליון גופות בעזה

מועצת העיתונות פרסמה תגובה לפיה היא "רואה בדאגה חמורה את הפרסום בדבר כוונתו של השר קרעי לתקן תקנות המאפשרות כליאה של כל מי שנחשד בפגיעה במורל הלאומי". המועצה, ובראשה שופט בית המשפט העליון בדימוס חנן מלצר, מתנגדת בחריפות לתקנות מעין אלה "שמקומן לא יכירן במדינה דמוקרטית, במיוחד בימים קשים אלה בהם רואים כולם את חשיבותה של התקשורת החופשית, שמביאה את המידע לכל הבתים, משמשת כתובת לאזרחים מודאגים ומאיצה בגורמי הממשל לתת להם מענה". המועצה קראה לשר קרעי ולממשלה להימנע מתיקון תקנות כאלה.

הקולות המושקעים

בדומה למצב בכל מלחמה/מבצע/פעולה, ישנם קולות מושקעים בטלוויזיה הישראלית. בראש ובראשונה אלה הערבים - יהיו אלה נציגיהם, אזרחים מן השורה או קורבנות של מעשי דיכוי, הפצצות או הרג.

הערבים לא רק מושקעים, אלא גם מותקפים. כתב ערוץ 12, עמית סגל, שבדרך כלל משמש שופר לעמדות ממשלת הימין, יצא במתקפה חריפה נגד שניים מחברי סיעת חד"ש-תע"ל, עאידה תומא-סלימאן ועופר כסיף. במהלך המהדורה (11.10) אמר סגל: "יש במדינת ישראל שני סעיפים בנושא - אחד על תמיכה בטרור, ששנים רבות לא הופעל והגיע הזמן באמת שיופעל; והשני זה הדחת חברי כנסת. מודה שלא הייתי בעד, אבל עכשיו אני מבין שאין ברירה. אם שני מנרמלי הטרור האלה נשארים בכנסת אחרי המבצע - אפשר לסגור את המדינה". תגובותיהם לא נדרשו, כמובן. הם הרי פסולי שידור.

יוסי אבו

עֲבוֹעַ שִׁיר / לְרִיסָה מִילֵר

קפריסין / הדס שלמה

אֶמְצִי אוֹתִי אֶרֶץ יִזְרָה
כִּי יְתוּמָה אֲנִי,
אֶהְפֶּךָ דוֹמָה לָךְ,
חֻמָּה וְרֶכֶה.
לֹא אֶחְפֹּשׁ שָׁרָשִׁי,
לֹא אֶמְרֹד בָּךְ,
לֹא אֶשְׁאַל,
מִי אֲנִי מִי אֲנִי מִי אֲנִי.
שִׁירַת הַסִּינְיָנוֹת תִּמְלֵא אֶזְנוֹי
בְּשִׁעָה שְׁאֲנִי צָפָה
עַל פְּנֵי מַיִם מְלוּחָמִים.
בְּשִׁקֵּט, אֶקְרָא לָךְ אֲמִי
אֶקְרָא לָךְ אֲבִי.

תחילת מהדורת החדשות בערוץ 12, 13.10 (צילום מסך)

"כדי שאנחנו נמשיך לחיות כאן במדינת ישראל ולגדל ילדים, כולנו, לא רק תושבי הדרום - אם צריך בשביל זה מיליון גופות, יהיו מיליון גופות. אין דרך אחרת, לא נשארה אופציה אחרת. הגופות הן לא המטרה, ההרוגים האזרחים ברצועה הם לא מטרה, אף אחד לא רוצה להרוג אותם. אבל למען ההישג הצבאי של להשמיד את הזרוע הצבאית של החמאס, בשביל החיים של כולנו - אז המחיר יהיה אשר יהיה". הזמנה זו לרצח עם הנפיק בשבת (14.10) ובשידור חי לא אחר מאשר הכתב הצבאי של ערוץ 11, רועי שרון. קריאה כזו להשמדת עם טרם נשמעה בכלי תקשורת ממלכתי, ברשות השידור דאז או בתאגיד השידור הציבורי היום.

אותו שרון לא חסך במהלך השבוע דברי ביקורת על "הדרג המדיני" בעקבות "המחדל הנורא" שנחשף בהתקפה הרצחנית של החמאס על יישובי עוטף עזה שהחלה ב-7 באוקטובר. אמנם, הקריאה לרצח עם היא עמדה קיצונית בתקשורת המשודרת בשפה העברית, אבל שרון מייצג נאמנה את פיצול האישיות בשידורי הרדיו והטלוויזיה: ביקורת (לפעמים נוקבת) על ממשלת הימין בצד התגייסות ללא סייג למדיניות של "לכתוש את רצועת עזה" של אותה ממשלה.

הגדיל לעשות אחד מהמבקרים החריפים של נתניהו וממשלתו, הפרשן הוותיק רביב דרוקר. מנחה מהדורת החדשות בערוץ 13 ביקש ממנו להגיב לאחד מאותם נאומים חלולים של ראש הממשלה, וזה אמר: "לא נהוג למתוח ביקורת על ראש הממשלה בעיצומה של מלחמה". אמירה זו אינה מונע ממנו למתוח ביקורת חריפה (עד עתה, מזה שנים וללא הפסקה) מעל דפי "הארץ" ובאותן מהדורות בערוץ 13.

העיתונאים היו לאויב העם

העמדה הביקורתית של רוב הכתבים והפרשנים בטלוויזיה והרדיו אינה נושאת חן בעיני ממשלת הימין. ח"כ טלי גוטליב מהליכוד צייצה (11.10): "ערוץ 12 פשוט ערוץ של בוגדים", וקראה להשליך את עיתונאי הערוץ, הפופולרי בישראל, לכלא באשמת בגידה.

אך לא מדובר רק באיומים המושלכים ליקום הרשתות החברתיות. שר התקשורת שלמה קרעי (הליכוד) מעוניין, על פי "דה מרקר" (16.10) לתקן תקנות שיאפשרו כליאה של "כל מי שנחשד בפגיעה במורל הלאומי", בהם עיתונאים ועורכים.

מחאות לשחרור החטופים נערכו ברחבי הארץ

23. מהתנועה נמסר כי המוחים יתכנסו ברחוב קפלן, מול אביחי ברודץ והכניסה הראשית לקריית הממשלה מדי יום בין השעות 10:00 ל-13:00 ובין 17:00 ל-20:00; בשישי בבוקר בין 10:00 ל-13:00 ובמרכז"ש מהשעה 19:00 עד 21:00.

במקביל להפגנה בקפלן נערכו מספר מחאות מול הבתים של ראש הממשלה בירושלים ושל שרים וחברי הכנסת של הקואליציה הימנית-קיצונית, ביניהם של עידית סילמן, יצחק וסרלאוף, יולי אדלשטיין, דני דנון, יואב קיש ויריב לוין. עימותים בין מפגינים לאנשי ימין נרשמו בירושלים, רחובות ורעננה. מפגינים הקריאו ליד הבית של השרה סילמן את שמות הנרצחים והדליקו נרות נשמה, בדרישה ללקיחת אחריות. אדם קרא לעברם "אנרכיסטים" והטיח בהם כי הם אשמים במלחמה. אחרים הצטרפו ואחד מהם אף בעט בנרות הנשמה שהודלקו. גם בירושלים הקריאו המוחים את שמות הנרצחים מול ביתו של נתניהו ברחוב עזה. מולם כעשרה אנשי "לה פמיליה" קראו: "לכו לעזה, תחזרו לגרמניה, בוגדים". ברעננה, תושבים דיווחו כי בזמן שהניחו נרות נשמה ליד מזרקה ברחוב הנשיאים בעיר, הגיעו למקום תומכי ממשלת הימין, זרקו עליהם ביצים ואף היכו אותם. אישה פונתה לבית חולים בשל חבלה בידה.

"עדיפות ראשונה לשחרור החטופים", מפגינים במבשרת ציון, 15.10, (צילום: מחאת הדגל השחור)

תחת הסיסמא "חילופי שבויים עכשיו – אל תפקירו את החטופים", נערכו משמרות מחאה ברחבי הארץ ביום שני (16.10). "השעון מתקתק וכל דקה חשובה", מסרו המארגנות. עוד נמסר כי המשמרות נערכות מדי יום ובאותה שעה בין ימי ראשון לחמישי ושישישבים נוספים מצטרפים מדי יום למחאה. כמו כן, ליד כל משמרת מרחב מוגן.

להלן רשימת המשמרות שנערכות: ת"א-יפו, כיכר הבימה; הרצליה, רחבת יד לבנים מול שער העיר; כפר סבא, קניון ערים ברחוב ויצמן; קריית טבעון, צומת קריית עמל; פרדס חנה, צומת אגד; חיפה, שדרות הנשיא פינת דרך הים; באר-שבע, ליד מרכז מורים מול האוניברסיטה; צומת העוגן בשרון; מבשרת ציון, שדרות הראל במדרכה ליד הקניון; זיכרון יעקב, הנדיב פינת המייסדים; שוהם, המדרגות בכיכר ספרא; השרון, קניון דרורים ליד ארומה; הוד השרון, רמתים פינת דרך מגדיאל וביד לבנים בנתניה.

בדוח שנערך על מצב החטופים והנעדרים בשבי החמאס בשני (16.10) על ידי פרופ' חגי לוין, צוין שהם נמצאים בתנאים מסכני חיים, עוברים סבל בל יתואר ונזקקים בדחיפות לטיפול בתרופות מצילות חיים וטיפול בפציעות. בהתבסס על מידע ראשוני, פצועים רבים (לאחר קטיעה; פגיעות חמורות בעקבות אונס) מצבים רפואיים כמו פרקינסון, טרשת נפוצה, מחלות לב, סרטן; וחולים עם צרכים מיוחדים כמו אוטיזם, דמנציה ופעוטרות.

יצוין שמאות הפגינה במוצאי שבת (14.10) ברחוב קפלן בתל-אביב, בסמוך למשרד הביטחון ולמטה הכללי של צה"ל כדי להביע תמיכה בדרישה לשחרור החטופים שמוחזקים בידי חמאס. בין היתר המפגינים קראו להתפטרות ממשלת הימין, "ביבי לכלא" ו"ביבי רוצח". בירונים ניסו לתקוף את המחאה ונבלמו על ידי המפגינים. המשטרה הרחיקה אותם מהמקום.

המפגינים חסמו במשך דקות ארוכות את הרחוב. ההפגנה נערכה בעת שבמטה הכללי נערכה ישיבת שרים בהשתתפות ראש הממשלה בנימין נתניהו. גם בשעות הצהריים מאות מפגינים חסמו את קפלן ודרשו את התפטרות ממשלת הימין. במקום ניצב משבת (14.10) אביחי ברודץ, שניצל בסוף השבוע הקודם מטבח החמאס בקיבוץ כפר עזה אבל אשתו הגר ו שלושת ילדיו עפרי, יובל ואוריה נחטפו. ברודץ פתח שבת מחאה מול בסיס הקריה והוא מתכוון להישאר שם עד להשבת החטופים.

כמו כן, בקרבת מקום נערך טקס זיכרון והזדהות עם משפחות הנופלים, הנרצחים, החטופים והנעדרים, בהובלת תנועת "מחדל

העיתונאי ישראל פריי הותקף בביתו

קבוצה גדולה של בריוני ימין קיצוני תקפו במוצ"ש (14.10) את העיתונאי החרדי ישראל פריי בביתו שבבני ברק. הבריונים הפעילו כוורת זיקוקים נגד דירתו אשר גרמה לבהלה רבתית בשכונה. המשטרה, שהגיעה למקום עקב פניות השכנים, טרם עצרה חשודים במעשה.

פריי ציין בצאת השבת: "ב-24 שעות שהייתי מנותק, נהרגו ברצועת עזה 126 ילדים. בשבוע האחרון נהרגו שם 2215 אנשים, מתוכם 724 ילדים ו-458 נשים. כמו שרצח עידו בבארי הוא פשע, כך רצח אחמד בעזה הוא פשע. חלאס, תעצרו. תקשיבו לי טוב: לא צריך להיות שמאלן גדול כדי לבקש סטופ. תעצרו רגע".

לאחר הציוץ הגיעו לביתו פעילי ימין לבושים בשחור והחלו לקרוא קריאות לעבר ביתו ואף הפעילו את כוורת הזיקוקים. בשלב מסוים הוא ביקש לצאת מביתו לדירת מסתור ושוטרים ליוו אותו, כאשר לאחר מכן המשיכו פעילי הימין לעקוב אחריו. בתוך כך ועל פי פרסום באתר חדשות 12, מנהלת תיכון עירוני י"ד בתל אביב יעל איילון נתונה לאיומים בעקבות פוסט שפרסמה בפייסבוק ובו תמונה של דגלי פלסטין לצד כרזה של בנק"י ובה אמרתו של קרל מרקס "עם שכובש עם אחר – לעולם לא יהיה חופשי" בעברית, בערבית ובאנגלית. בפוסט אחר היא התייחסה ל"סבל של חפים מפשע בעזה". באתר נמסר כי "המנהלת צפויה להיות מוזמנת לשימוע" בעיריית ת"א-יפו.

השבוע באתר "זו הדרך"

שלושה פועלים נהרגו מתחילת המלחמה באתרים שפעלו בניגוד להנחיות פיקוד העורף, מהפך בפולין, 12 עיתונאים פלסטינים וישראלים נהרגו מאז תחילת המלחמה ועוד...

zoha.org.il